

POSTANOWIENIE

29 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 29 stycznia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółce
komandytowej w N.
przeciwko W.M.
o wydanie nieruchomości,
na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Krakowie
postanowieniem z 4 grudnia 2023 r., II Ca 1127/23,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 grudnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu apelacji pozwanej W.M. od wyroku Sądu Rejonowego w Wieliczce z 20 lipca 2023 r. w sprawie z powództwa K. sp. z o.o. sp.k. w N. o wydanie nieruchomości.

Powołując się na pismo pozwanej, Sąd Okręgowy w Krakowie wskazał na jej głębokie przekonanie, że w sądach tamtejszego okręgu jej prawo do sprawiedliwego procesu nie jest realizowane, a sędziowie orzekający w sprawach, w których W.M. jest stroną, są co najmniej stronniczy. Sąd Okręgowy dodał także, iż jest wysoce prawdopodobne, że - w przypadku kontynuowania sprawy przed tutejszym Sądem - pozwana będzie składać wnioski o wyłączenie od rozpoznania

sprawy kolejno wylosowanych sędziów, co może skutkować przedłużeniem postępowania apelacyjnego. Podniósł także, że pozwana inicjuje przeciwko sędziom postępowania karne i dyscyplinarne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 44¹ k.p.c. stanowi podstawę przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. W orzecznictwie podkreśla się, że przepis ten stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tej przyczyny powinien być interpretowany ściśle (zob. postanowienia SN: z 16 marca 2020 r., IV CO 18/20; z 10 września 2020 r., II CO 203/20; z 28 września 2021 r., II CO 72/21). Zbyt pochopne przekazywanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie służy wytworzeniu w społeczeństwie przekonania o bezstronności sądów, lecz przeciwnie – może budować przekonanie o łatwości manipulowania ich ustawową właściwością (zob. postanowienia SN: z 25 listopada 2009 r., III KO 81/09; z 24 lutego 2020 r., II PO 5/20). Podstawa do zastosowania art. 44¹ k.p.c. zachodzi wtedy, gdy zachodzi istotne ryzyko, że autorytet sądownictwa znacząco ucierpi w razie rozpatrzenia danej sprawy przez właściwy sąd. Dla oceny wagi zagrożenia dla autorytetu sądownictwa znaczenie mają przesłanki obiektywne (np. uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziów danego sądu w konkretnej sprawie) oraz przesłanki subiektywne (np. przekonanie stron postępowania albo lokalnej opinii publicznej o braku bezstronności sędziów danego sądu w konkretnej sprawie). Same przesłanki subiektywne nie są wystarczające do zastosowania art. 44¹ § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 3 sierpnia 2022 r., I NO 86/22).

W orzecznictwie podkreśla się, że nie jest podstawą do odebrania sprawy właściwemu sądowi sytuacja kierowania powództw przeciwko sędziom sądów znajdujących się w obszarze właściwości danego sądu (zob. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CO 94/21), sytuacja spodziewanego zaistnienia przyczyny wyłączenia sędziego, nawet gdyby zaszła w stosunku do wszystkich sędziów wydziału (por. postanowienia SN: z 7 listopada 1995 r., II KO 51/95,

z 27 kwietnia 2017 r., IV KO 27/17) czy też pomawianie sędziów przez stronę. Podkreśla się także, że instytucja przekazania sprawy sądowi równorzędnemu nie może służyć obejściu rozstrzygnięć wydanych w trybie art. 49 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 3 sierpnia 2022 r., I NO 86/22).

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(A.G.)

(r.g.)